

МЕСЕЧНО ИСТРАЖИВАЊЕ ИНДУСТРИЈЕ

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009) и Програма званичне статистике у периоду од 2016. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 55/2015)

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ статистичког истраживања

Израчунавање индекса физичког обима индустријске производње и индекса залиха готових производа у индустрији.

Садржај статистичког истраживања

Подаци о индустријској производњи прикупљају се путем два упитника:

- упитник ИНД-1, којим се прикупљају подаци о укупно произведеним количинама, о услужно произведеним количинама, о количини залиха на крају извештајног месеца и о реализованим количинама индустријских производа од почетка текуће године.
- упитник за мале привредне субјекте ИНД-1 на бази узорка, којим се месечно прикупљају подаци о приходу оствареном од продаје сопствених производа и услуга произвођача из сектора Прерађивачка индустрија.

Извештајне јединице и статистичке јединице (обухваћ)

Извештајне јединице су привредна друштва. Јединице посматрања су предузећа из сектора В (Рударство), С (Прерађивачка индустрија) и Д (Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација) Класификације делатности КД (2010), као и јединице врсте делатности неиндустријских предузећа које обављају индустријску делатност.

Упитником ИНД-1 обухватају се јединице посматрања које чине најмање 80% вредности промета за сваку област индустријске производње. Јединице посматрања које нису обухваћене упитником ИНД-1 и имају мање од 50 запослених прате се методом узорка који се спроводи помоћу упитника ИНД-1 на бази узорка. Критеријуми за стратификацију јесу величина прихода оствареног продајом производа и услуга и област делатности.

Метод, време и извори за прикупљање података

Примењује се извештајни метод. Подаци се прикупљају у месечној периодици. Извештајне јединице достављају попуњене упитнике статистици до 8. у месецу за претходни месец. Користе се месечни упитници ИНД-1 и ИНД-1 на бази узорка (упитници су доступни на веб сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs).

Извори података јесу књиговодствена, магацинска и друга евиденција и документација којом располаже извештајна јединица.

Обавеза заштите индивидуалних података

Обавеза заштите индивидуалних података темељи се на члану 3 Одредбе за заштиту давалаца података, члановима 44, 45, 46, 47, 48 и 49 Одредбе о поверљивости Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009).

Списак и дефиниције основних обележја – индикатора

- **Производ** – настаје као последица неке индустријске активности, а дефинисан је Номенклатуром индустријских производа. Термин производ користи се као општи, како за производе који имају физичку димензију, тако и за индустријске услуге. Под готовим производом сматра се сваки производ који је достигао одговарајући степен прераде, тако да је у Номенклатури наведен под посебном шифром и називом. Производ је готов када његову исправност провери фабричка или друга контрола квалитета производа. Неисправни производи не сматрају се готовим производима.
- **Остварена производња** – исказује се за извештајни месец и за период који обухвата све месеце од почетка године до краја извештајног месеца на територији Републике Србије. Остварена производња за извештајни месец јесте количина производа која је завршена у месецу за који се подноси извештај, иако за неке привредне субјекте месец довршења неког производа не представља и месец у коме је производ у целини израђен.
- **Залихе производа на крају извештајног месеца** – приказују се по номенклатури индустријских производа за све производе без обзира на то да ли су ти производи произведени у извештајном месецу или у претходном периоду текуће или претходне године.
- **Продаја производа** – исказују се количине производа које се испоручују ван привредног друштва за које се подноси извештај и за које је испостављена фактура. Исказују се кумулативно – као збир продаја од почетка године до краја извештајног месеца.
- **Приход од продаје сопствених производа и услуга** – конто 61 Правилника о контном оквиру. **Индекс индустријске производње** – показује колико је у текућем периоду, у процентима, више или мање, произведено индустријских производа/услуга на одређеној територији. Стога, индекс индустријске производње показује тенденцију промена у развоју индустрије и динамику њене производње у краћим временским интервалима. Израчунавање индекса индустријске производње врши се по Леспејровој формули у две фазе. У првој фази, на основу података о количинама, прикупљених Месечним извештајем, и на основу пондера по производима/услугама израчунавају се индекси за групе, гране и области. Пондер за производ јесте додата вредност по јединици мере за производ. У другој фази се на основу индекса за области и пондера по областима израчунава индекс за индустрију укупно, секторе и главне индустријске групације према економској намени. Пондер за област је учешће додате вредности области у додатој вредности индустрије укупно. Једном годишње коригују се пондери и за области и за производе. Генерална измена пондера врши се сваких 5 година, али у случају специфичних тешкоћа у економији и у друштву тај период може бити и дужи. Последња генерална ревизија пондера урађена је на основу података 2010. године.
- Подаци о економској активности скупа привредних субјеката који нису обухваћени месечним истраживањем ИНД-1 служе да се оцени месечни индекс кретања производње тог скупа и коригује месечни индекс индустријске производње прерађивачке индустрије и индустрије укупно.
- Индекс индустријске производње за индустрију укупно и за прерађивачку индустрију десезонира се методом X13-ARIMA.
- **Индекс залиха готових производа** у индустрији показује тенденцију промена стања залиха у краћим временским интервалима.

Ниво репрезентативности података (*џериџоријални и КД*)

Подаци су репрезентативни за:

- Индустрију укупно; секторе В (Рударство), С (Прерађивачка индустрија) и D (Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација); области делатности 05-35 Класификације делатности КД (2010) и главне индустријске групације према економској намени: Енергија, Интермедијални производи (осим енергије), Капитални производи, Трајни производи за широку потрошњу и Нетрајни производи за широку потрошњу.
- територију Републике Србије и АП Војводину. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

- Методологија обрачуна индекса индустријске производње генерално је у сагласности са препорукама Евростата јер се врши по Леспејеровој формули, а пондерациони систем је вишефазни.
- Потпуна сагласност ће се постићи када се уведу три фазе пондерације (пондери за производе, гране и области).

Резултати истраживања ИНД-1 су у сагласности са резултатима Евростата јер се у статистичком систему Републике Србије користи Класификација делатности КД (2010), која је припремљена у складу са европском класификацијом делатности *NACE-rev2*.

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања (*одговорни произвођач званичне статистике*)

- Републички завод за статистику: Одсек за статистику индустрије у Београду, Одељење за статистичке послове у Сектору за статистику АП Војводине и подручна одељења у Зрењанину, Новом Саду, Сремској Митровици, Панчеву, Суботици, Шапцу, Зајечару, Лесковцу, Краљеву, Нишу, Ваљеву, Смедереву, Ужицу и Крагујевцу.
- Градска управа града Београда, Секретаријат за управу, Сектор статистике.
- .

Обавезност давања података

- Обавеза давања података темељи се на члану 26, а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на члану 52 Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009).

Роковник основних фаза спровођења истраживања (*укључујући њубликовање података*)

- Рок да извештајна јединица достави попуњен упитник ИНД-1 надлежном статистичком органу је 08. у месецу за претходни месец.
- Републички завод за статистику објављује податке о индустријској производњи последњег радног дана у месецу и ти подаци односе се на претходни месец.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упутство за попуњавање упитника ИНД-1

Извештајне јединице треба да прикажу **укупну производњу** која је достигла такав степен израде да се може представити Номенклатуром индустријских производа (НИП). Производе треба приказати у свим јединицама мере које су предвиђене Номенклатуром, и то у целим бројевима (без децимала). Уколико извештајна јединица има **услужну производњу**, односно ради са сировинама и за рачун наручиоца, онда такву производњу треба да прикаже у посебном реду, са одговарајућом шифром, називом, свим јединицама мере из Номенклатуре и посебном напоменом да је реч о служној производњи.

Залихе готових производа односе се на стање последњег дана у извештајном месецу.

Под **продајом** производа треба приказати количине производа које се испоручују ван извештајне јединице и за које је испостављена фактура.

Уколико у току године имате **исправке података** које сте нам претходних месеци већ доставили, молимо вас да нас о томе **писмено обавестите** како бисмо извршили исправку ваших података.

(упитник је доступан на веб сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs)

Списак номенклатура и класификација које се користе у истраживању (са обавештењем где се могу пронаћи)

- Класификација делатности КД (2010), „Службени гласник РС“, бр. 54/2010.
- Номенклатура индустријских производа за Месечно истраживање индустрије, Методологије и стандарди, свеска бр. 65, 2016. год. , Републички завод за статистику.
- Главне индустријске групације према економској намени.

(Класификација делатности КД [2010] и номенклатура индустријских производа за Месечно истраживање индустрије су доступне на веб сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs)

Списак публикација у којима се објављују методологија и резултати истраживања (у штампаном облику и/или у оквиру интернет презентације)

- Подаци о индустријској производњи објављују се месечно, у следећим публикацијама: „Индекси индустријске производње“, „Индекси залиха готових производа у индустрији“, и „Месечни статистички билтен“.
- Подаци се објављују квартално, у публикацији „Трендови“.
- Подаци се објављују годишње, у следећим публикацијама: „Индустријска производња по производима из Месечног истраживања индустрије“ и „Статистички годишњак Србије“.
- База статистике индустрије.
- Методолошки материјал: „Индекс физичког обима индустријске производње“ (Методологије и стандарди, свеска бр. 10, 2005. год.).

(публикације су доступне на веб сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs)

Контакт особа – Милан Булатовић, локал 325